



ALBANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ALBANAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ALBANÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Shkruani nje koment te shkurter per nje nga pasazhet e meposhtme:

1. (a)

Në atë kohë kur në katundin e Jugut nuk kishin marrë ende përmasa të mëdha proceset e mekanizimit, dukja e ndonjë të mërguemi në sheshin kryesor me automobil ngjallte kureshti ndër banorë, së pari, e mandej edhe smirë. Smirë, iu ngja edhe Vitoit sepse kur kthente me makinë nga ndonjë udhëtim i shkurtë në rrethinë, katundësit e shikonin kokërr në sy nësa ai fliste, pa fjalë, sikur të fliste një gjuhë të pakuptueshme. Smirë, thoshte ai, sepse ai shprehej ma rrjedhshëm se ata, të pakulturë e arsim. Mandej e kthente arbërisht, si për t’u dhanë të kuptonin se ishte një sish e se i ditun apo i paditun, i pasun ose i vorfën qenkej një sish, njëlloj si ata, arbëresh. Por meqenëse i mungonin skajet e shprehjet sidomos kur fliste mbi teknikë, kalonte prej njenës gjuhë në tjetrën, si gjel që kërcen prej traut në tra.

10 Vonë u kujtue ai se bota e vogël e katundit s’e çante kokën, as sepse Vitoi kishte një auto në vend të triciklit ose ndonjë traktori të vjetër, as sepse ai na folka ma mirë se ata. Puna ishte se katundësit nuk e pëlqenin atë që thoshte inxheneri për risime që duheshin shti në katund si, për shembull, ndërtimi i një ure mbi greminën, në anën e djathtë të fshatit.

15 «Planet e masat statike – thoshte ai – ua përgatis une. Juve ju bie barra vetëm me gjetë landën e ndërtimit, si çimentën e hekurat dhe, natyrisht, punën e krahut.»

Përdorte me qëllim fjalën *me gjetë* në vend *me ble* sepse e dinte se katundësit kishin prodhime bujqësore me ngranë mjaft, por jo të holla.

20 Ura përmbi humnerë, kah dimnit mbas reshjeve të mëdha kalonte edhe ujë i rrëmbyeshëm, do të kish lidhë katundin arbëresh me një varg vendbanimesh në krahun e djathtë dhe, për ma tepër, do të kishte shkurtue udhën për në det. Vitoi habitej si ata nuk i shihnin këto përfitime, të domosdoshme për lidhjen me botë, po e shikonin ndërsy, pa fjalë, edhe ata të dy shokët e vjetër. Heshtja e tyne ia hante shpirtin! Për të prapue smirën se ai qenkej ma mirë i motorizuem se ata, u tha se për të shkue ai përpara me shembull të mirë, po dashka t’u falte makinën e vet... për këtë qëllim.

25 Shpallja zanalte «deshiroj të baj diçka për katundin tonë!» i egërsoi njerëzit, sikur askush në vend të mos çante kokën për të mbarën e bashkësisë! Dikush ia plasi në fytyrë se ai, Vitoi, përzihej si zorra në prush ngase atë e paska kapë tërbimi i ndërtimtarisë si ata të cilëve u paskan qenë shkatërrue qytetet në luftë dhe tash dashkan me i ndreqë.

30 «Gjatë luftës në katundin tonë s’ka ra asnjë bombë!» Kjo djegë, thoshin ata, me shndërrue kulm e themel dhenë nuk iste diktue në asnjë mërgimtar vendës që vinte me kalue një javë apo një mujej në katundin e vjetër!

Martin Camaj (1981)

(mare nga novela Shkundellima – Termeti, ku pasqyrohet jeta e arberesheve emigruar ne Italine e Jugut)

- Cili ishte mesazhi i Martin Camajt ne kete pasazh te shkeputur nga tregimi ‘Shkundullima’?
- Çfar perfaqson personazhi i Vitos dhe eshte arritur te profilizohet nga autori me sukses?
- Ne çmenyre mundet autori te krijojë interes tek lexuesi ne kete pasazh?

1. (b)

MËHALLAT E MIA

Për çdo udhëtim
 mundohem të lë mbrapa mendimet e mia të
 mundimshme,
 ato më ndjekin si të çmendura
 5 me jehonë të stuhishme
 Të gjitha këto mëhalla,
 me hijet e plepave dhe të njerëzve,
 me emra të ndryshëm,
 si brinjë të ngulura
 10 në trupin e qytetit,
 një përrua kanë të përbashkët,
 një shtrat të rrëmbyeshëm
 të pathyeshëm
 deri në grykën e detit

15 O mëhallat e mia — mendimet e mia,
 shtrihen me radhë
 dymbëdhjetë mëhallë,
 dymbëdhjetë dashuri mes dy brigjesh.
 Krena qetë-qetë midis dymbëdhjetë përgjesh!

20 Për çdo udhëtim
 mundohem të lë mbrapa mendimet e mia të
 mundimshme,
 unë kthej kryet me piskamë të çuditshme.
 O këmbëzbathurat mëhalla!

25 O gurëgishtavrarës kalldrëm!
 O shpirtdehës rrush!
 Bjeshkëhijet po zgjaten përmbi trupin tënd...

Po mbetka gjallë lastari që mbjell një herë,
 syri im çel si sythi i biskut n'pranverë.

Agim Gjakova (1970)

- Cilat janë mendimet dhe ndjenjat e shprehura në këto poeme?
- Me çfarë mënyre e mjeteve poeti bën transmetimin e ndjenjave në këto poeme?
- Diskutoni se si e përdor poeti imagjinatën në këto poeme.
- Me çfarë mënyre autori arrin në mënyrë të sukseshme të mbajë një frymë interesante gjatë gjithë poemes?